

Кримінальний процес, лекція: (ПД-3, ПД-4, ПД-5 та ПД-6 на 10:00 год. 17.05.2022).

Тема 6. Заходи забезпечення кримінального провадження.

1. Поняття та класифікація заходів забезпечення кримінального провадження.
2. Загальні правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження
3. Виклик слідчим, дізнавачем, прокурором, судовий виклик
4. Привід: підстави та порядок застосування
5. Накладення грошового стягнення як захід забезпечення кримінального провадження
6. Тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом
7. Відсторонення від посади
8. Тимчасовий доступ до речей і документів
9. Тимчасове вилучення майна
10. Арешт майна у кримінальному провадженні

Поняття заходів забезпечення кримінального провадження та їх система.

Заходи забезпечення кримінального провадження – це врегульовані кримінальним процесуальним законом специфічні способи і засоби обмеження прав, свобод і законних інтересів особи, що застосовуються:

- 1) уповноваженими законом державними органами і посадовими особами в межах своєї компетенції тільки в період кримінального провадження;
- 2) в разі, якщо авторитету закону та переконання в необхідності виконання приписів норм права є недостатньо;
- 3) при наявності умов, підстав і в порядку, що встановлені кримінальним процесуальним законом;
- 4) для припинення або попередження порушень закону з боку учасників кримінального процесу, зазначених у законі, крім їх волі і бажання;
- 4) з метою забезпечення дієвості кримінального провадження;
- 5) всупереч волі та бажанню учасників кримінального провадження.

При застосуванні заходів кримінального процесуального примусу слід враховувати, що права і свободи людини і громадянина можуть бути обмежені законами лише в тому обсязі, в якому це необхідно для захисту:

- 1) національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку;
- 2) здоров'я населення, репутації або прав інших людей (ч. 2 ст. 34 Конституції України).

При цьому необхідно мати на увазі, що громадяни України мають ряд невідчужуваних прав і свобод, які не підлягають обмеженню в кримінальному судочинстві за жодних обставин. До них відносяться такі положення Конституції України:

- 1) ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом (ст.29);
- 2) не допускається проникнення до житла чи до іншого володіння особи, проведення в них огляду чи обшуку інакше як за вмотивованим рішенням суду.(ст. 30);
- 3) ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України.(ст. 32);
- 4) ніхто не може бути двічі притягнений до юридичної відповідальності одного виду за одне й те саме правопорушення.(ст. 61);
- 5) ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину.(ст. 62) і деякі інші.

Систему заходів забезпечення кримінального провадження становлять:

- 1) виклик слідчим, прокурором, судовий виклик і привід (глава 11 КПК України);
- 2) накладання грошового стягнення (глава 12 КПК України);
- 3) тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом (глава 13 КПК);
- 4) відсторонення від посади (глава 14 КПК України);\

- 5) тимчасовий доступ до речей і документів (глава 15 КПК України);
- 6) тимчасове вилучення майна (глава 16 КПК України);
- 7) арешт майна (глава 17 КПК України);
- 8) затримання особи (глава 18 КПК України);
- 9) запобіжні заходи (глава 18 КПК України).

Кримінальна процесуальна характеристика заходів забезпечення кримінального провадження.

Виклик слідчим, прокурором, судовий виклик (ст.133, 134 КПК України) - це захід забезпечення кримінального провадження, який застосовується з метою досягнення дієвості цього провадження. Вказаний захід забезпечення кримінального провадження проводиться шляхом вручення повістки про виклик, надіслання її поштою, електронною поштою чи факсимільним зв'язком, здійснення виклику по телефону або телеграмою.

Підставами для виклику є достатні дані вважати, що особа може дати показання, які мають значення для кримінального провадження, або її участь у процесуальній дії є обов'язковою (ч.2 ст.133, ч.1 ст.134 КПК України).

Мета виклику:

- а) допит;
- б) участь в іншій процесуальній дії.

Особи, до яких може застосовуватися виклик:

- 1) підозрюваного,
- 2) свідка,
- 3) потерпілого
- 4) іншого учасника кримінального провадження.

Особи, які мають право здійснювати виклик:

- 1) слідчий;
- 2) прокурор;
- 3) слідчий суддя за власною ініціативою або за клопотанням слідчого, прокурора, підозрюваного, обвинуваченого, його захисника, потерпілого, його представника.

Процесуальний порядок здійснення виклику (ст.135 КПК України):

1. Особа викликається до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду шляхом вручення повістки про виклик, надіслання її поштою, електронною поштою чи факсимільним зв'язком, здійснення виклику по телефону або телеграмою.

2. У разі тимчасової відсутності особи за місцем проживання повістка для передачі їй вручається під розписку дорослому члену сім'ї особи чи іншій особі, яка з нею проживає, житлово-експлуатаційній організації за місцем проживання особи або адміністрації за місцем її роботи.

3. Особа, що перебуває під вартою, викликається через адміністрацію місця ув'язнення.

4. Повістка про виклик неповнолітньої особи, як правило, вручається її батьку, матері, усиновлювачу або законному представнику. Інший порядок вручення повістки допускається лише у випадку, якщо це обумовлюється обставинами кримінального провадження.

5. Повістка про виклик обмежено дієздатної особи вручається її піклувальнику.

6. Повістка про виклик вручається особі працівником органу зв'язку, працівником правоохоронного органу, слідчим, прокурором, а також секретарем судового засідання, якщо таке вручення здійснюється в приміщенні суду.

7. Повістка про виклик особи, яка проживає за кордоном, вручається згідно з міжнародним договором про правову допомогу, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, а за відсутності такого - за допомогою дипломатичного (консульського) представництва.

8. Особа має отримати повістку про виклик або бути повідомленою про нього іншим шляхом **не пізніше ніж за три дні до дня**, коли вона зобов'язана прибути за викликом. У випадку встановлення цим Кодексом строків здійснення процесуальних дій, які не дозволяють здійснити виклик у зазначений строк, особа має отримати повістку про виклик або бути повідомленою про нього іншим шляхом якнайшвидше, але в будь-якому разі з наданням їй необхідного часу для

підготовки та прибуття за викликом.

9. Належним підтвердженням отримання особою повістки про виклик або ознайомлення з її змістом іншим шляхом є розпис особи про отримання повістки, в тому числі на поштовому повідомленні, відеозапис вручення особі повістки, будь-які інші дані, які підтверджують факт вручення особі повістки про виклик або ознайомлення з її змістом (ч.1 ст.136 КПК України).

10. Якщо особа попередньо повідомила слідчого, прокурора, слідчого суддю, суд про адресу своєї електронної пошти, надіслана на таку адресу повістка про виклик вважається отриманою у випадку підтвердження її отримання особою відповідним листом електронної пошти (ч.2 ст.136 КПК України).

Поважні причини неприбуття особи на виклик (ст.138 КПК України)

- 1) затримання, тримання під вартою або відбування покарання;
- 2) обмеження свободи пересування внаслідок дії закону або судового рішення;
- 3) обставини непереборної сили (епідемії, військові події, стихійні лиха або інші подібні обставини);
- 4) відсутність особи у місці проживання протягом тривалого часу внаслідок відрядження, подорожі тощо;
- 5) тяжка хвороба або перебування в закладі охорони здоров'я у зв'язку з лікуванням або вагітністю за умови неможливості тимчасово залишити цей заклад;
- 6) смерть близьких родичів, членів сім'ї чи інших близьких осіб або серйозна загроза їхньому життю;
- 7) несвоєчасне одержання повістки про виклик;
- 8) інші обставини, які об'єктивно унеможливають з'явлення особи на виклик.

Наслідки неприбуття на виклик (ст.139 КПК України)

1. Якщо підозрюваний, обвинувачений, свідок, потерпілий, цивільний відповідач, який був у встановленому цим Кодексом порядку викликаний (зокрема, наявне підтвердження отримання ним повістки про виклик або ознайомлення з її змістом іншим шляхом), не з'явився без поважних причин або не повідомив про причини свого неприбуття, на нього накладається грошове стягнення у розмірі:

від 0,25 до 0,5 розміру мінімальної заробітної плати - у випадку неприбуття на виклик слідчого, прокурора;

від 0,5 до 2 розмірів мінімальної заробітної плати - у випадку неприбуття на виклик слідчого судді, суду.

2. У випадку, встановленому частиною першою цієї статті, до підозрюваного, обвинуваченого, свідка може бути застосовано привід.

3. За злісне ухилення від явки свідок, потерпілий несе відповідальність, встановлену законом.

Привід (ст.140 КПК України) — це захід забезпечення кримінального провадження, який застосовується з метою досягнення дієвості кримінального провадження. Вказаний захід забезпечення кримінального провадження проводиться шляхом примусового супроводження особи, до якої він застосовується, особою, яка виконує ухвалу про здійснення приводу, до місця її виклику в зазначений в ухвалі час.

Підставами для приводу є достатні данні вважати, що особа, яка була у встановленому порядку викликана (зокрема, наявне підтвердження отримання нею повістки про виклик або ознайомлення з її змістом іншим шляхом) для потреб досудового розслідування, не з'явилася без поважних причин або не повідомила про причини свого неприбуття, що заважає встановленню обставин у кримінальному провадженні і явка підозрюваного, обвинуваченого або свідка не можлива без застосування заходу забезпечення кримінального провадження.

Підставами для приводу є достатні данні вважати, що особа, яка була у встановленому порядку викликана (зокрема, наявне підтвердження отримання нею повістки про виклик або ознайомлення з її змістом іншим шляхом) не з'явилася без поважних причин або не повідомила про

причини свого неприбуття.

Процесуальні підстави здійснення приводу - на підставі ухвали слідчого судді за клопотанням слідчого, прокурора або з власної ініціативи слідчого судді, а під час судового провадження - на підставі ухвали суду за клопотанням сторони кримінального провадження, потерпілого або з власної ініціативи суду (ч.2 ст.140 КПК України)(ч.2 ст.140 КПК України).

Мета здійснення приводу:

- а) допит;
- б) участь в іншій процесуальній дії.

Особи, до яких може застосовуватися привід:

- 1) підозрюваного,
- 2) обвинуваченого;
- 3) свідка;
- 4) співробітника кадрового складу розвідувального органу України

Винятки: привід свідка не може бути застосований до неповнолітньої особи, вагітної жінки, інвалідів першої або другої груп, особи, яка одноосібно виховує дітей віком до шести років або дітей-інвалідів, а також осіб, які згідно із КПК України не можуть бути допитані як свідки.

Привід співробітника кадрового складу розвідувального органу України під час виконання ним своїх службових обов'язків здійснюється тільки в присутності офіційних представників цього органу (ч.3 ст.140 КПК України). **Особи, які мають право здійснювати (виконувати) привід (ст.143**

КПК України):

- а) підрозділи органів внутрішніх справ;
- б) підрозділи органів безпеки, органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства;
- в) підрозділи органів державного бюро розслідувань.

Накладення грошового стягнення (глава 12 КПК України) - це захід забезпечення кримінального провадження, який застосовується з метою досягнення дієвості кримінального провадження. Вказаний захід забезпечення кримінального провадження проводиться шляхом застосування заходів матеріального характеру на учасників кримінального процесу, які не виконують належним чином вимоги кримінального процесуального закону.

Підставами для накладення грошового стягнення є достатні данні вважати, що особа не виконує своїх процесуальних обов'язків, з якими вона була ознайомлена у встановленому КПК України порядку (зокрема, наявне підтвердження отримання нею пам'ятки про процесуальні права та обов'язки; повістки про виклик або ознайомлення з її змістом іншим шляхом та інше), без поважних причин, що заважає встановленню обставин у кримінальному провадженні.

Процесуальні підстави здійснення накладення грошового стягнення

- під час досудового розслідування - на підставі ухвали слідчого судді за клопотанням слідчого, прокурора або з власної ініціативи слідчого судді, а під час судового провадження - на підставі ухвали суду за клопотанням прокурора або з власної ініціативи суду (ч.2 ст.144 КПК України).

Мета здійснення накладення грошового стягнення - забезпечити виконання учасниками кримінального провадження своїх процесуальних обов'язків.

Особи, до яких може застосовуватися накладення грошового стягнення :

- 1) підозрюваного,
- 2) обвинуваченого;
- 3) свідка;
- 4) потерпілого;
- 5) цивільного відповідача.

Тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом (глава 13 КПК України) проводиться шляхом тимчасового вилучення документів, які посвідчують користування таким спеціальним правом як:

- 1) право керування транспортним засобом або судном;

- 2) право полювання;
- 3) право на здійснення підприємницької діяльності.

Підставами для тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом є достатні данні вважати, що для припинення кримінального правопорушення чи запобігання вчиненню іншого, припинення або запобігання протиправній поведінці підозрюваного щодо перешкоджання кримінальному провадженню, забезпечення відшкодування шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, необхідно тимчасово обмежити підозрюваного у користуванні спеціальним правом.

Процесуальні підстави тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом здійснюється під час досудового розслідування - на підставі ухвали слідчого судді за клопотанням слідчого, прокурора (ч.2 ст.144 КПК України).

Мета здійснення тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом:

- припинення кримінального правопорушення чи запобігання вчиненню іншого;
- припинення або запобігання протиправній поведінці підозрюваного щодо перешкоджання кримінальному провадженню;
- забезпечення відшкодування шкоди, завданої кримінальним правопорушенням.

Особи, до яких може застосовуватися тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом:

- 1) підозрюваний;
- 2) обвинувачений;

Відсторонення від посади (глава 14 КПК України) проводиться шляхом тимчасового, вимушеного недопущення працівника, який знаходиться в певних трудових відносинах з підприємством, установою, організацією, до виконання своїх трудових і функціональних обов'язків, у зв'язку з вчиненням злочину середньої тяжкості, тяжкого чи особливо тяжкого злочину, і незалежно від тяжкості злочину - щодо особи, яка є службовою особою правоохоронного органу.

Підставами для відсторонення від посади є достатні данні вважати, що особа підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину середньої тяжкості, тяжкого чи особливо тяжкого злочину, і незалежно від тяжкості злочину - щодо особи, яка є службовою особою правоохоронного органу.

Процесуальні підстави для відсторонення від посади здійснюється під час досудового розслідування - на підставі ухвали слідчого судді за клопотанням слідчого, прокурора, а під час судового провадження - на підставі ухвали суду за клопотанням прокурора (ч.1 ст.155 КПК України).

Мета відсторонення від посади для припинення кримінального правопорушення припинення або запобігання протиправній поведінці підозрюваного чи обвинуваченого, який, перебуваючи на посаді, може знищити чи підробити речі і документи, які мають значення для досудового розслідування, незаконними засобами впливати на свідків та інших учасників кримінального провадження або протиправно перешкоджати кримінальному провадженню іншим чином (ч.1 ст.157 КПК України)

Особи, до яких може застосовуватися відсторонення від посади:

- 1) підозрюваного;
- 2) обвинуваченого.

Умови відсторонення від посади:

- 1) **загальна** — вчинення підозрюваним або обвинуваченим середньої тяжкості, тяжкого чи особливо тяжкого злочину;
- 2) **спеціальна** — вчинення службовою особою правоохоронного органу злочину незалежно від його тяжкості. (ч.1 ст.154 КПК України).

Тимчасовий доступ до речей і документів (глава 15 КПК України) проводиться шляхом надання стороні кримінального провадження особою, у володінні якої знаходяться речі і документи, можливості ознайомитися з ними, зробити їх копії та, у разі прийняття відповідного рішення слідчим суддею, судом, вилучити їх (здійснити їх виїмку).

Підставами для тимчасового доступу до речей і документів є достатні дані вважати, що

існує реальна загроза зміни або знищення речей чи документів та неможливість іншими способами довести обставини, які мають суттєве значення для встановлення важливих обставин у кримінальному провадженні.

Речі і документи, до яких заборонено доступ (ч.1 ст.161 КПК України)

1) листування або інші форми обміну інформацією між захисником та його клієнтом або будь-якою особою, яка представляє його клієнта, у зв'язку з наданням правової допомоги;

2) об'єкти, які додані до такого листування або інших форм обміну інформацією.

Речі і документи, які містять охоронювану законом таємницю (ч.1 ст.162 КПК України)

1. До охоронюваної законом таємниці, яка міститься в речах і документах, належать:

1) інформація, що знаходиться у володінні засобу масової інформації або журналіста і надана їм за умови нерозголошення авторства або джерела інформації;

2) відомості, які можуть становити лікарську таємницю;

3) відомості, які можуть становити таємницю вчинення нотаріальних дій;

4) конфіденційна інформація, в тому числі така, що містить комерційну таємницю;

5) відомості, які можуть становити банківську таємницю;

6) особисте листування особи та інші записи особистого характеру;

7) інформація, яка знаходиться в операторів та провайдерів телекомунікацій, про зв'язок, абонента, надання телекомунікаційних послуг, у тому числі отримання послуг, їх тривалості, змісту, маршрутів передавання тощо;

8) персональні дані особи, що знаходяться у її особистому володінні або в базі персональних даних, яка знаходиться у володільця персональних даних;

9) державна таємниця.

Процесуальні підстави тимчасового доступу до речей і документів здійснюється на підставі ухвали слідчого судді або суду за клопотанням сторони кримінального провадження або за клопотанням слідчого за погодженням з прокурором (ч.1 ст.160 КПК України).

Мета здійснення тимчасового доступу до речей і документів — можливість використання як доказів відомостей, що містяться в речах і документах.

Тимчасовий доступ до речей і документів може застосовуватися незалежно від того, який процесуальний статус має володільць речей і документів, а також, якщо він не має жодного процесуального статусу.

Процесуальний порядок тимчасового доступу до речей і документів:

1. Тимчасовий доступ до речей і документів — здійснюється на підставі ухвали слідчого судді або суду за клопотанням сторони кримінального провадження або за клопотанням слідчого за погодженням з прокурором (ч.1 ст.160 КПК України).

2. Клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів повинно містити відомості про:

1) короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з яким подається клопотання;

2) правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність;

3) речі і документи, тимчасовий доступ до яких планується отримати;

4) підстави вважати, що речі і документи перебувають або можуть перебувати у володінні відповідної фізичної або юридичної особи;

5) значення речей і документів для встановлення обставин у кримінальному провадженні;

6) можливість використання як доказів відомостей, що містяться в речах і документах, та неможливість іншими способами довести обставини, які передбачається довести за допомогою цих речей і документів, у випадку подання клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів, які містять охоронювану законом таємницю;

7) обґрунтування необхідності вилучення речей і документів, якщо відповідне питання порушується стороною кримінального провадження.

3. До клопотання також мають бути додані:

- докази обставин, на якими вони обґрунтовують свої доводи (ч.5 ст.123 КПК України);
- витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань щодо кримінального провадження, в рамках якого подається клопотання (ч.6 ст.132 КПК України).

4. Після отримання клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів слідчий суддя, суд здійснює судовий виклик особи, у володінні якої знаходяться такі речі і документи (ч.1 ст.163 КПК України).

5. Якщо сторона кримінального провадження, яка звернулася з клопотанням, доведе наявність достатніх підстав вважати, що існує реальна загроза зміни або знищення речей чи документів, клопотання може бути розглянуто слідчим суддею, судом без виклику особи, у володінні якої вони знаходяться (ч.2 ст.163 КПК України).

6. У повістці про судовий виклик, що слідчий суддя, суд надсилає особі, у володінні якої знаходяться речі і документи, зазначається про обов'язок збереження речей і документів у тому вигляді, який вони мають на момент отримання судового виклику (ч.3 ст.163 КПК України).

7. Клопотання сторони кримінального провадження або слідчого за погодженням з прокурором про тимчасовий доступ до речей і документів **розглядається слідчим суддею в порядку** ст.163 КПК України).

8. Слідчий суддя, суд розглядає клопотання за участю сторони кримінального провадження, яка подала клопотання, та особи, у володінні якої знаходяться речі і документи. Неприбуття за судовим викликом особи, у володінні якої знаходяться речі і документи, без поважних причин або неповідомлення нею про причини неприбуття не є перешкодою для розгляду клопотання (ч.4 ст.163 КПК України).

9. Слідчий суддя, суд постановляє ухвалу про надання тимчасового доступу до речей і документів, якщо сторона кримінального провадження у своєму клопотанні доведе наявність достатніх підстав вважати, що ці речі або документи:

1) перебувають або можуть перебувати у володінні відповідної фізичної або юридичної особи;

2) самі по собі або в сукупності з іншими речами і документами кримінального провадження, у зв'язку з яким подається клопотання, мають суттєве значення для встановлення важливих обставин у кримінальному провадженні;

3) не становлять собою або не включають речей і документів, які містять охоронювану законом таємницю.

10. Слідчий суддя, суд постановляє ухвалу про надання тимчасового доступу до речей і документів, які містять охоронювану законом таємницю, якщо сторона кримінального провадження, крім загальних обставин, доведе можливість використання як доказів відомостей, що містяться в цих речах і документах, та неможливість іншими способами довести обставини, які передбачається довести за допомогою цих речей і документів.

Доступ особи до речей і документів, які містять охоронювану законом таємницю, здійснюється в порядку, визначеному законом. Доступ до речей і документів, що містять відомості, які становлять державну таємницю, не може надаватися особі, що не має до неї допуску відповідно до вимог закону.

Виконання ухвали слідчого судді, суду про тимчасовий доступ до речей і документів:

1. Особа, яка зазначена в ухвалі слідчого судді, суду про тимчасовий доступ до речей і документів як володільць речей або документів, зобов'язана надати тимчасовий доступ до зазначених в ухвалі речей і документів особі, зазначеній у відповідній ухвалі слідчого судді, суду (ч.1 ст.165 КПК України).

2. Зазначена в ухвалі слідчого судді, суду особа зобов'язана пред'явити особі, яка зазначена в ухвалі як володільць речей і документів, оригінал ухвали про тимчасовий доступ до речей і документів та вручити її копію (ч.2 ст.165 КПК України).

3. Особа, яка пред'являє ухвалу про тимчасовий доступ до речей і документів, зобов'язана залишити володільцю речей і документів опис речей і документів, які були вилучені на виконання

ухвали слідчого судді, суду (ч.3ст.165 КПК України).

4. На вимогу володільця особою, яка пред'являє ухвалу про тимчасовий доступ до речей і документів, має бути залишено копію вилучених документів. Копії вилучених документів виготовляються з використанням копіювальної техніки, електронних засобів володільця (за його згодою) або копіювальної техніки, електронних засобів особи, яка пред'являє ухвалу про тимчасовий доступ до речей і документів (ч.4 ст.165 КПК України).

Тимчасове вилучення майна (глава 16 КПК України) — це захід забезпечення кримінального провадження, який застосовується з метою досягнення дієвості кримінального провадження. Вказаний захід забезпечення кримінального провадження проводиться шляхом фактичного позбавлення підозрюваного можливості володіти, користуватися та розпоряджатися певним його майном до вирішення питання про арешт майна або його повернення.

Підставами для тимчасового вилучення майна є достатні данні вважати, що:

- 1) речі, документи та гроші підшукані, виготовлені, пристосовані чи використані як засоби чи знаряддя вчинення кримінального правопорушення та (або) зберегли на собі його сліди;
- 2) речі, документи та гроші надані особі з метою схилити її до вчинення кримінального правопорушення, фінансування та (або) матеріального забезпечення кримінального правопорушення чи як винагорода за його вчинення;
- 3) речі, документи та гроші є предметом кримінального правопорушення, пов'язаного з їх незаконним обігом;
- 4) речі, документи та гроші набуті в результаті вчинення кримінального правопорушення, доходи від них, або на які було спрямоване кримінальне правопорушення.

Процесуальні підстави для тимчасового вилучення майна здійснюється на підставі ухвали слідчого судді або суду за клопотанням сторони кримінального провадження або за клопотанням слідчого за погодженням з прокурором (ч.1 ст.160 КПК України).

Мета здійснення тимчасового вилучення майна — можливість використання як доказів речей, документів та грошей.

Особи, до яких може застосовуватися тимчасове вилучення майна:

- 1) підозрюваний,
- 2) особа, у володінні якої перебуває майно, зазначене в ч.2 ст.167 КПК України.

Особи, які мають право здійснювати тимчасове вилучення майна (ст.168 КПК України):

- 1) кожна особа, яка здійснила законне затримання (ч.1 ст.168 КПК України);
- 2) слідчий, прокурор та інша уповноважена службова особа, яка проводила обшук або огляд (ч.3 ст.168 КПК України).

Арешт майна (глава 17 КПК України) - проводиться шляхом тимчасового позбавлення підозрюваного, обвинуваченого або осіб, які в силу закону несуть цивільну відповідальність за шкоду, завдану діями підозрюваного, обвинуваченого або неосудної особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння, можливості відчужувати певне його майно за ухвалою слідчого судді або суду до скасування арешту майна А також заборони для особи, на майно якої накладено арешт, іншої особи, у володінні якої перебуває майно, розпоряджатися будь-яким чином таким майном та використовувати його.

Підставами для арешту майна є достатні данні вважати, що:

- 1) речі підшукані, виготовлені, пристосовані чи використані як засоби чи знаряддя вчинення кримінального правопорушення та (або) зберегли на собі його сліди;
- 2) речі надані особі з метою схилити її до вчинення кримінального правопорушення, фінансування та (або) матеріального забезпечення кримінального правопорушення чи як винагорода за його вчинення;
- 3) речі є предметом кримінального правопорушення, пов'язаного з їх незаконним обігом;
- 4) речі набуті в результаті вчинення кримінального правопорушення, доходи від них, або на які було спрямоване кримінальне правопорушення;
- 5) у випадку задоволення цивільного позову суд за клопотанням прокурора, цивільного позивача може вирішити питання про накладення арешту на майно для забезпечення цивільного

позову до набрання судовим рішенням законної сили, а саме на:

- нерухоме і рухоме майно,
- майнові права інтелектуальної власності,
- гроші у будь-якій валюті готівкою або у безготівковому вигляді,
- цінні папери,
- корпоративні права, які перебувають у власності підозрюваного, обвинуваченого або осіб, які в силу закону несуть цивільну відповідальність за шкоду, завдану діями підозрюваного, обвинуваченого або неосудної особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння, і перебувають у нього або в інших фізичних, або юридичних осіб.

Заборона на використання майна, а також заборона розпоряджатися таким майном можуть бути застосовані лише у випадках, коли їх незастосування може призвести до зникнення, втрати або пошкодження відповідного майна або настання інших наслідків, які можуть перешкодити кримінальному провадженню.

Заборона використання житлового приміщення, в якому на законних підставах проживають будь-які особи, не допускається.

Процесуальні підстави арешту майна — здійснюється на підставі ухвали слідчого судді або суду за клопотанням прокурора, слідчого за погодженням з прокурором, а з метою забезпечення цивільного позову -також цивільного позивача (ч.1 ст.171 КПК України).

Мета здійснення арешту майна:

- можливість використання як доказів речей, документів та грошей;
- позбавлення підозрюваного, обвинуваченого або осіб, які в силу закону несуть цивільну відповідальність за шкоду, завдану діями підозрюваного, обвинуваченого або неосудної особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння, можливості відчужувати певне його майно за ухвалою слідчого судді або суду до скасування арешту майна;
- заборони для особи, на майно якої накладено арешт, іншої особи, у володінні якої перебуває майно, розпоряджатися будь-яким чином таким майном та використовувати його;
- забезпечення можливої конфіскації майна або цивільного позову.

Особи, до яких може застосовуватися арешт майна:

- 1) підозрюваного,
- 2) обвинуваченого,
- 3) засудженого.

Особи, які мають право здійснювати арешт майна (ст.175 КПК України):

- 1) слідчий;
- 2) прокурор.